

Parlamentul
Republicii Moldova

VO nr. 40
18.07.2024

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Biroului Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În conformitate cu prevederile art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative (Legea nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni).

Anexe:

1. Proiectul Legii
2. Nota de fundamentare

18.07.2024

18.07.2024

Deputați în Parlament:

Odnoshaleo V. B.

(Fiodor Gagauz)
Andrei T. Ciurcheșchi
Roxana Ivanova
Elena Belaeova

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.42-44, art.247), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 17¹, cu următorul cuprins :

„Articolul 17¹. Suport financiar anual

- (1) Anual, beneficiarii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, ale cărei cuantum nu depășește salariul mediu pe economie, beneficiază de un suport financiar în valoare de cuantumul pensiei medii, încasate în perioada anului curent.
- (2) Plata suportului financiar se efectuează anual, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie al anului în gestiune.
- (3) Modul de organizare a activităților privind stabilirea și plata suportului financiar anual se determină de Guvern.”

Art. II. – Legea nr.499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.87-91/214 din 11.04.2014), cu modificările ulterioare, se completează cu articolul 13¹, cu următorul cuprins :

„Articolul 13¹. Suport financiar anual

- (1) Anual, beneficiarii alocației pentru persoanele vârstnice, au dreptul la un suport financiar în valoare de cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă, stabilită pentru anul curent.

(2) Plata suportului financiar se efectuează anual, dar nu mai târziu de data de 31 decembrie al anului în gestiune.

(3) Modul de organizare a activităților privind stabilirea și plata suportului financiar anual se determină de Guvern.”

Art. III – (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, va aduce actele sale normative în concordanță cu aceasta.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ de FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege a fost elaborat de către deputații din Frațiunea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Prezentul proiect de lege este înaintat în corespundere cu art. 73 din Constituția RM și art. 47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Prezentul proiect de lege este înaintat în contextul necesității susținerii cetățenilor vârstnici cu venituri mici.

Potrivit informației publicate de Casa Națională de Asigurări Sociale, la data de 1 aprilie 2024, la evidența instituției se aflau 671,448 de beneficiari de pensii și 85783 de beneficiari de alocații sociale. De menționat că cuantumul mediu al pensiei constituie 3703, 08 (trei mii șapte sute trei lei 08 bani). Cu titlu de comparație, minimul de existență înregistrat pentru anul 2023 constituie 2877,1 lei, iar salariul minim garantat în sectorul real din anul 2024 constituie 5000 lei. Astfel, beneficiarii de pensii cu venituri joase, aflați la limita extremității de supraviețuire, sunt nevoiți să facă față zilnic costurilor exorbitante la produsele de primă necesitate.

Concomitent, de menționat că nici pensia minimă stabilită de Guvern în valoare de 2777,86 lei, nu este suficientă pentru satisfacerea necesităților vitale, în contextul în care minimul de existență total pe țară este de 2877,1 lei, De menționat că minimul de existență stabilit în 2023 pentru pensionari constituie 2723,3 în cazul locuitorilor orașelor și 2279,9 lei în cazul locuitorilor de sate. În aceeași ordine de idei, beneficiarii de alocație pentru vârstă înaintată au dreptul la plăți lunare în valoare de 1309,33¹.

¹ Conform art. 13 al Legii nr.499/1999, cuantumul alocației pentru persoane vârstnice constituie 50% din cuantumul pensiei minime pentru limită de vârstă, stabilit anual de către Guvern.

Constatările Organizației Internaționale a Muncii², arată că lipsa ori posibilitatea redusă a persoanelor vârstnice de a obține venituri provenite din propria muncă, îi face să devină parte a unei din cele mai vulnerabile categorii sociale. Le fel, studiile arată că veniturile obținute din pensia pentru limită de vârstă servește la susținerea familiei în ansamblu, cu beneficii semnificative și măsurabile în ceea ce privește, de exemplu, indicatorii de sănătate și acces la educație a copiilor. În plus, studiile oferă indicii convingătoare referitor la faptul că plățile asociate pensiei pentru limită de vârstă, ale căror valoare este suficientă pentru depășirea sărăciei extreme, se prezintă drept o măsură sustenabilă în termen lung chiar și pentru cele mai puțin înstărite țări.

Prin urmare, alocarea suportului financiar cu caracter periodic se prezintă deosebit de oportună pentru susținerea persoanelor vârstnice cu venituri mici.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de lege are drept scop susținerea persoanelor vârstnice cu venituri mici și prevede alocarea anuală a unui suport financiar beneficiarilor de pensii pentru limită de vârstă și beneficiarilor alocației pentru persoane vârstnice.

Astfel, se propune instituirea unui suport financiar anual în valoare de quantumul pensiei medii, încasate în perioada anului curent, stabilită pentru beneficiarii dreptului la pensie pentru limită de vârstă ale cărei quantum nu depășește salariul mediu pe economie.

Totodată, întru susținerea persoanelor vârstnice care nu au întrunit stagiul complet de cotizare sau oricare alte criterii pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, se propune alocarea anuală a unui suport financiar, valoarea căruia va corespunde quantumului pensiei minime pentru limită de vârstă.

Termenul limită de achitare a suportului financiar este data de 31 decembrie al anului în gestiune.

² A se vedea la adresa web: <https://www.ilo.org/secsoc/areas-of-work/policy-development-and-applied-research/pensions/lang--en/index.htm>

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Efectele scontate prin prezentul proiect de lege asupra sectorului public se limitează la necesitatea operării de către instituțiile publice a identificării beneficiarilor eligibili și efectuarea transferurilor suporturilor financiare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea prezentei legi va necesita alocarea suplimentară de mijloace financiare bugetare. De menționat că la etapa elaborării proiectului de lege Casa Națională de Asigurări Sociale nu a venit cu datele actualizate privind beneficiarii de pensii și alocații de stat după indexarea plăților. Astfel, se propune dispunerea împuternicirii Guvernului cu atribuțiile privind modul de organizare a activităților privind stabilirea și plata suportului financiar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra sectorului privat.

4.4. Impactul social

Prezentul proiect de lege comportă un impact social major, instituind dreptul la plăți sociale suplimentare beneficiarilor de pensii și alocații sociale de stat ale căror cuantum nu depășește salariul mediu pe economie.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra echității și egalității de gen

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra echității și egalității de gen

4.5. Impactul asupra mediului

Prezentul proiect de lege nu generează impact direct asupra mediului

5. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege urmează a fi supus consultărilor publice în conformitate cu prevederile legale.

6. Concluziile expertizelor

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție și juridice în conformitate cu art. 36 și 37 din Legea cu privire la actele normative nr. 100/2017 în procesul desfășurării procesului de avizare.

7. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încadrează în categoria actelor legislative organice prin prisma conținutului și specificul de reglementare a relațiilor social-economice. După adoptarea proiectului de lege, Guvernul, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile prezentului proiect de lege.

8. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Proiectul de lege modifică cadrul normativ în vigoare cu privire la protecția socială a persoanelor beneficiare de pensia pentru limită de vârstă și a beneficiarilor alocațiilor sociale adresate persoanelor vârstnice. În vederea implementării prezentului proiect de lege, Guvernul urmează să aducă actele sale normative în concordanță cu prevederile acestuia, precum și să dispună alocarea unor mijloace suplimentare din contul bugetului de stat prin alocarea acestora în bugetul asigurărilor sociale de stat. Adicional, modificările urmează a fi aduse la cunoștința publicului larg, așa cum dau naștere unor drepturi și raporturi juridice noi.

Deputați în Parlament

Vladimir Odnostalco

